

Liikenne- ja viestintäministeriö

Saaristoasiain neuvottelukunnan lausunto liittyen valtioneuvoston asetukseen yksityisteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (1069/2018) muuttamiseen

Saaristoasiain neuvottelukunta kiittää mahdollisuudesta lausua yksityisteistä annettavaan asetusmuutokseen liittyen.

Saaristoasiain neuvottelukunta pitää hyvänä, että yksityisteiden avustusprosenttien nostoilla pyritään parantamaan yksityisteiden kuntoa ja vähentämään niihin liittyvää korjausvelkaa. Neuvottelukunta pitää myös hyvänä, että yksityisen lauttapaikan valtionavustuksen vähimmäistaso turvataan ja avustustasoa nostetaan nykytilaan verrattuna. Tämä on linjassa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kirjausten kanssa, jossa on linjattu, että valtio korottaa yksityistieavustusten avustusprosenttia ja että yksityisteiden lauttapaikkoja koskeva avustus on jatkossa vähintään 80 % todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Asetusluonnoksessa esitetään, että lauttapaikalle myönnettävälle avustukselle asetetaan 85 % enimmäistaso. Saaristoasiain neuvottelukunnan näkemyksen mukaan asetusmuutoksella tulisi taata, että lauttapaikkojen valtionavustuksen taso käytännössä nousee, sillä yksityislauttojen ja -lossien raskas kulurakenne poikkeaa huomattavasti muista yksityisteistä. Eli avustustaso olisi jatkossa lähempänä 85 %:a kuin 80 %:a.

Yksityisen lauttapaikan eli lossien ja lauttojen kustannukset muodostuvat liikennöinnin aiheuttamista, usein lakisääteisistä tai viranomais määräyksiin perustuvista kuluista, joihin tiekunnat eivät käytännössä voi juurikaan vaikuttaa eivätkä niitä välttää. Kulurakenne muodostuu muun muassa alusvuokrasta, henkilöstön palkka - ja sosiaalikulusta, polttoaineen hinnasta, vakuutuksista, alusten huollosta ja kunnossapidosta, paikallisista katsastuksista ja vaadituista turvallisuuslaitteistoista. Avustustason nosto onkin tarpeen, jotta yksityislossien ja -lauttojen käyttäjien yhdenvertaisuus toteutuisi nykyistä paremmin suhteessa valtion kokonaan rahoittamien maksuttomien yhteyksien käyttäjiin.

Neuvottelukunta pitää hyvänä, että asetuksen mukaan korvausprosentti laskettaisiin hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista. Neuvottelukunta tuo kuitenkin esille, että nykykäytännössä kaikkia todellisia kustannuksia ei ole hyväksytty avustuskelpoiksi, vaikka ne perustuisivat tiekuntia velvoittaviin määräyksiin. Neuvottelukunta pitääkin tärkeänä, että korvattavissa todellisissa kustannuksissa otetaan huomioon kaikki eri viranomaisten määräyksestä tulleet kustannukset.

Saaristoasiain neuvottelukunta on valtioneuvoston asettama lakisääteinen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on edesauttaa saaristolain (494/81) tavoitteiden toteuttamista. Toiminta perustuu neuvottelukunnasta annettuun asetukseen (752/2019). Asetuksen mukaan neuvottelukunnan tehtävänä on seurata saaristolain toteutumista sekä seurata jatkuvasti saariston oloja ja hankkia niitä koskevia, tarpeelliseksi katsottavia tietoja

sekä siinä tarkoituksessa olla yhteistoiminnassa saaristokuntien ja muiden saaristoalueiden sekä niillä toimivien järjestöjen ja valtion viranomaisten kanssa. Saaristoasiain neuvottelukunta toimii aktiivisesti saaristoalueiden elinvoimaisuuden edistämiseksi.

Saaristoasiain neuvottelukunta

Puheenjohtaja, kansanedustaja Sandra Bergqvist

Pääsihteeri, johtava asiantuntija Elina Auri